

نجاست مسکر مایع

از مباحث مختلفی بحث نجاست مسکر مایع است که در این زمان بیش از هر وقتی مبتلی به میباشد چرا که در بسیاری از محصولات آرایشی و بهداشتی، الکل موجود است.

در این مطلب ابتدا متن را به احادیث مربوطه مزین کرده و سپس نظر مرحوم کرمانی اع را بیان میکنم. و در آخر با بررسی انواع الکل ها نتیجه گیری خواهیم کرد.

برخی از احادیثی که مسکر مایع را نجس دانسته و یا بر شستن آن تأکید دارد:

1- قال علیه السلام لاتصل فی بیت فیه خمر و لا مسکر لان الملئکه لاتدخله و لاتصل فی ثوب قد اصابه خمر او مسکر حتی تغسله.

ت: امام علیه السلام فرمودند: در خانه ای که در آن شراب یا هر مسکری باشد نماز نخوان چراکه ملائکه داخل آن خانه نمیشوند و در لباسی که به آن شراب یا هر مسکری اصابت کرده نماز نخوان تا اینکه آن را بشویی.

2- فی حدیث قال ایده الله تعالی و الخمر و نبیذ التمر و کل شراب مسکر نجس اذا اصاب ثوب

الانسان شيء منه قلّ ذلك ام كثر لم يجر فيه الصلاة حتى يغسل بالماء.

ت: امام عليه السلام میفرمایند: شراب انگور و شراب خرما و هر نوشیدنی مست کننده ای نجس است. زمانی که چیزی از آن به لباس انسان اصابت کند کم یا زیاد، با آن نمیتوان نماز خواند مگر اینکه با آب شسته شود.

3- قال عليه السلام اذا اصاب ثوبك خمرٌ او نبيذٌ مسكرٌ فاغسله ان عرفت موضعه و ان لم تعرف موضعه فاغسله كله فان صليت فيه فاعد صلاتك.

ت: امام عليه السلام میفرمایند: زمانی که به لباس شرابی یا نبيذ مسکری اصابت کند پس باید آن را بشویی اگر موضعش را بدانی و اگر موضعش را ندانی تمام لباس را بشوی. پس اگر در آن نماز خوانده ای نماز را اعاده کن.

4- سئل ابو عبدالله عليه السلام عن الذي يعير ثوبه لمن يعلم انه يأكل الجري او يشرب الخمر فيرده ايصلي فيه قبل ان يغسله قال لا يصلي فيه حتى يغسله.

ت: از امام صادق عليه السلام سوال شد در مورد کسی که لباسش را عاریه داده به کسی که میداند ماهی میخورد یا شراب مینوشد، پس هنگامی که لباس را پس داد آیا میتواند قبل از اینکه شسته شود در آن نماز خواند، امام فرمودند در آن نماز نخواند تا اینکه شسته شود.

برخی از احادیثی که مسکر مایع را نجس ندانسته و تأکیدی بر شستن آن ندارد:

1- قيل له ان اصاب ثوبي شيء من الخمر ا صلى فيه قبل ان اغسله قال لا بأس ان الثوب لا يسكر.

ت: گفته شد به امام عليه السلام که اگر چیزی از شراب به لباس اصابت کند آیا در آن نماز بخوانم قبل از اینکه آن را بشویم. امام فرمودند اشکالی ندارد چرا که لباس مست نمیکند.

2- سئل عن الخمر و النبيذ المسكر يصيب ثوبي فاغسله او اصلي فيه قال عليه السلام صل فيه الا ان تقدره فتغسل منه موضع الاثر ان الله تبارك و تعالى انما حرم شربهما.

ت: سوال شد از شراب انگور و خرمای مسکر که به لباس اصابت کرده. پس آن را بشویم یا در آن نماز بخوانم، امام عليه السلام فرمودند در آن نماز بگذار مگر اینکه آن را چرکین کرده باشد، پس در این صورت موضع اثر را بشوی. همانا خداوند تبارک و تعالی نوشیدن آن دو را حرام کرده.

3- سألت امرأة صالحه فقالت اني ا تطيب لزوجي فيجعل في المشطه التي امتشط بها الخمر و اجعله في رأسي قال عليه السلام لا بأس.

ت: زن صالحه ای از امام عليه السلام سوال کرد، گفت من خودم را برای شوهرم خوشبو میکنم، لذا در شانه ای که با آن شانه میکنم شراب قرار میدهم و آن را در سرم میگذارم، امام عليه السلام فرمود اشکالی ندارد.

4- سئل عن المسكر و النبيذ يصيب الثوب قال عليه السلام لا بأس.

ت: سوال شد از امام عليه السلام در مورد مسكر و شراب خرما زمانی كه به لباس اصابت كند، فرمودند اشكالی ندارد.

5- قيل له انا نخالط اليهود و النصارى و المجوس و ندخل عليهم و هم يأكلون و يشربون فيمر ساقهم فيصب على ثيابي الخمر فقال عليه السلام لا بأس به الا ان تشتهي ان تغسله لاثره.

ت: به امام عليه السلام گفته شد كه ما با يهود و نصاری و مجوس قاطی هستیم و بر آنها وارد میشویم در حالی كه میخورند و میاشامند. پس ساقی ایشان رد میشد و بر لباس من شراب اصابت كرد، پس امام ع فرمودند اشكالی ندارد مگر اینکه بخواهید برای اثر آن لباستان را بشوید.

6- سئل ابوجعفر و ابوعبدالله عليهما السلام فقیل لهما انا نشترى ثيابا يصيبها الخمر و ودك الخنزير عند حاكتها انصلى فيها قبل ان نغسلها فقالا نعم لا بأس انما حرم الله اكله و شربه و لم يحرم لبسه و مسه و الصلوه فيه.

ت: از امام باقر و امام صادق عليه السلام سوال شد كه ما لباسی خریدیم كه هنگام بافتن آن به آن شراب و چربی خوك برخورد كرده، آیا قبل از اینکه آن را بشویم در آن نماز بخوانیم؟ پس امام عليه السلام فرمودند بله اشكالی ندارد. همانا خداوند خوردن و آشامیدن آن را حرام كرده، نه پوشیدن و مس و نماز خواندن در آن را.

در جمع احادیث فوق مرحوم کرمانی اع میفرمایند:

الاعبار كما ترى مختلفه و كثره اخبار جانب ليست من اسباب الترجيح كما ظنوا و ليس الترجيح بها منصوصا و المنصوص المجمع عليه و ترجيحه على النادر و ليس اخبار الطهاره بنادره و لا كتاب مجمع على تأويله فى المقام و لا سنه جامعه و ليس اخبار الطهاره اولى بالتقيه من اخبار النجاسه ان كما نقل معظم العامه على النجاسه و ولع السلاطين بشربها لا يصير باعنا على الفتوى بطهارتها فان السلاطين كان دينهم دين علمائهم فاخبار النجاسه اولى بالتقيه و لكن ليس فتويهم بحيث يعرف منه صدور اخبار النجاسه ايضا تقيه فانا لانعرف فى زماننا اجماعهم او ما هم اليه اميل الا قليلا فباب هذا الترجيح ايضا مسدود و لا ضروره على احد الطرفين و الاجماع الموقوفه عندنا حجه لمحصلها و لم يصل اليها نص فى اتباع الاجماع المنقول و هو درايه لا روايه و ليس فى المقام ترجيح انصافا الا كون اخبار النجاسه احوط و القول بوجوب الاحتياط مع ما يعارضها يخالف الاحتياط فليس شىء احوط و لا اوسع من رد علم ذلك كله الى العالم عليه السلام و الاخذ بما وسع من الامر فبايها اخذت من باب التسليم وسعك فلو غسلت ما اصابك منها تنزهها و تركت ان تركت رخصه و تسليما لم تكن اثما و لو اجتنبت منها احتياطا من دون ايجاب هو الاحوط الاولى و الله العالم بحقايق احكامه.

همچنین میفرمایند:

اعلم ان كل موضع امر بغسل ما اصابه الخمر من الاوانى فيحتمل انه للحذر من شربها مع ما فى الاناء

و اختلاطه بالحرام فلايدل على النجاسة و كذلك اذا امر بغسلها عن الثوب فلايدل على النجاسة فانما نرى انه نهى عن الصلوة في بيت فيه خمر لان الملائكة لايدخله فاذا كانت على الثوب لاتحف الملائكة بلباسه فنهى عن الصلوة فيه لاجل اجتناب الملائكة و الدال على الرخصة لاجل الطهارة و اذا جاء الاحتمال بطل الاستدلال.

بطور خلاصه:

در این مورد احادیث مختلف است، زیاد بودن احادیث به طرفی یا اجماع برخی از علما سبب ترجیح نبوده و حجت نیست. و اینکه عده ای احادیث طهارت مسکر مایع را حمل بر تقیه کرده اند، مرحوم کرمانی اع این نظریه را مردود دانسته، چرا که بیشتر علماء سنی نیز حکم به نجاست داده اند و اگر تقیه را بخاطر میل سلاطین به نوشیدن مسکرات بدانیم نیز نامربوط است چرا که دین سلاطین دین علماء ایشان است، لذا اگر به حمل احادیث بر تقیه باشد، احادیثی که حکم به نجاست مسکر مایع داده است اولی به تقیه میباشند، اگر چه بر نجاست نیز اجماعی در بین علماء اهل تسنن نبوده و در این جهت نیز تقیه جایگاهی ندارد.

اما احادیثی که امام علیه السلام به شستن ظرفی که در آن شراب بوده امر کرده اند، دلیل بر نجس بودن آن نیست چرا که احتمال میرود به جهت حذر کردن از اختلاط چیزی که در آن ظرف ریخته میشود با شراب حرامی که در آن بوده، باشد.

و همچنین، احادیثی که امر به شستن لباس کرده اند نیز دال بر نجاست آن نیست، چنانکه نماز در خانه ای که شراب در آن باشد نیز نهی شده، به جهت اجتنابی که ملائکه از آن دارند. لذا لباس را نیز امر به شستن کرده اند تا باعث اجتناب ملائکه نشود، و احادیثی که حکم به رخصت داده اند بخاطر پاکی آن است.

نتیجه اینکه به نظر مرحوم کرمانی اعلی الله مقامه، احادیثی که حکم به شستن لباس از مسکر مایع داده اند، موجب احتیاط و پاکیزگی است، آن هم نه بخاطر نجاست بلکه بخاطر دور نشدن ملائکه و نزول خیرات. و این احتیاط نیز واجب نیست چرا که امام علیه السلام فرموده اند **فبایهما اخذت من باب التسليم وسعک**.

و مجموعاً با در نظر گرفتن مطالب فوق و احادیث متفاوت در آن، میتوان گفت که استفاده از مسکر مایع کراهت دارد. البته در خوردن آن اختلافی نبوده و قطعاً حرام است.

و اما در بین الکلهای، تنها اتانول قابل خوردن بوده و مسکر است، یعنی الکلی که در شربت های دارویی استفاده میشود در عین حرام بودن، آغشته شدن آن به لباس نیز کراهت دارد. اما متانول که به عنوان ضد یخ، حلال و سوخت کاربرد دارد خوردنی نیست، لذا استعمال آن کراهتی ندارد، همچنین الکلهای دنا توره که در عطر و ادکلن ها استفاده میشود نیز کراهتی ندارد، چرا که با تغییراتی که در آن صورت گرفته کشنده نبوده و مست کننده نیست.